

Krajanské informace

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými krajany
v Jihoafrické republice

Náměty a příspěvky:

e-mail: RadkaHej@gmail.com

Fax: 012 5482765

Redakce neručí za obsah zaslaných příspěvků

poštovní adresa: Krajanské informace, PostNet suite 166, Private Bag X11, Halfway House, 1685

Vážení a milí krajané,

začneme neobvyklou otázkou. Copak si dnes, pánové, k slavnostní příležitosti čtení nového čísla, obléknete? Neobvyklou proto, že otázky typu „co na sebe“ si kladou především ženy. Ale pozor, móda a její pravidla se týkají i pánů. Než na tuto otázku odpovíte, raději si přečtete šestou kapitolu Etikety, která je věnována právě této problematice.

My počkáme.....

Jste zpět a správně ustrojeni? Můžeme tedy pokračovat. Nejdříve se podíváme do města Opavy a u zeměpisu zůstaneme i v Číslech a údajích, kde se budeme postupně a podrobněji zabývat všemi českými kraji.

Jistě nemusíme nikomu dlouze vysvětlovat, kdo je Karel Kryl. Jeho protikomunistické protestsongy známe mnozí nazpaměť, ale jeho život už méně, což je důvod k tomu, abychom mu věnovali dnešní kapitolu osobností.

Další úžasnou českou osobností je nepochybně žokej Josef Váňa, který letos opět - už po osmé - vyhrál Velkou pardubickou. Více ve Zprávách. V Receptech a Zajímavostech je dnes hlavním hrdinou jogurt a ve Zdraví si posvítíme na naše kosti.

Do kina si můžete zajít na nové ztvárnění nestárnoucího příběhu tří mušketýrů a jako vždy nebude chybět ani Humor, ani Čeština ani Hádanka.

Za příspěvky dnes děkujeme paní Zdeně Šírové, která nám napsala až z daleké České republiky, panu Martinovi Slavíkovi za názory pana Tomáše Bati, které jsou dnes stejně zajímavé jako byly v roce 1932; a panu Jardovi z Pretorie za třetí pokračování jeho vzpomínek ze studií na vysoké škole.

A teď už nezbývá než popřát příjemné počteníčko.

Vaše redakce

Z Obsahu

Úvod.....	1
Z Obsahu	1
Oznámení Zastupitelského úřadu v Pretorii.....	2
Výběr zpráv (říjen 2011)	3
Inzeráty/Oznámení.....	4
JIHOAFRICKÁ a ČESKÁ MĚSTA	5
Baťův názor na hospodářskou krizi z roku 1932	7
STUDIUM NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V 50. LETECH.....	7
FELIX HOLZMANN JE OPĚT NA SCÉNĚ	8
ETIKETA	9

Česká republika v číslech a údajích	11
Zábava	12
a. ČEŠTINA	12
b. HÁDANKA	13
c. ČESKÉ OSOBNOSTI	13
d. RECEPTY	14
e. HUMOR	15
f. KULTURA	15
g. ZDRAVÍ.....	16
Správná řešení:.....	17
Registrační formulář:.....	17

Oznámení Zastupitelského úřadu v Pretorii

1. Rozpis konzulárních dnů v Kapském Městě do března 2012

Rádi bychom Vás informovali o rozvrhu pravidelných konzulárních dnů v Kapském Městě v následujícím období do března 2012, které se uskuteční na adrese Visegrádského domu (bývalého Generálního konzulátu ČR), Fleetwood Avenue 2, Claremont:

LISTOPAD 2011	21. a 22.11.2011
PROSINEC	ZAVŘENO
LEDEN 2012	16. a 17.1. 2012
ÚNOR 2012	20. a 21.2. 2012
BŘEZEN 2012	19. a 20.3. 2012

Úřední hodiny v těchto dnech budou od 9.00 do 14.30. Prosíme Vás, abyste se předem ohlásili a sjednali si schůzku na našem úřadě v Pretorii na telefonním čísle 012 4312380, abychom mohli efektivně naplnit náš i Váš čas.

Dne 17. 11. 2011 bude Velvyslanectví ČR v Pretorii z důvodu státního svátku zavřeno.

2. Promítání na residenci

Vážení krajané, rádi bychom vás jménem paní velvyslankyně Blanky Fajkusové pozvali na promítání nového českého filmu „Kdopak by se vlka bál“. Promítání se bude konat v sobotu dne **3. prosince od 16,00**. Vzhledem k omezené kapacitě promítacího sálu na adrese 241 Crown Ave., Waterkloof, Pretoria (adresa residence velvyslankyně), která čítá **pouhých 45 míst**, se prosím **hlase předem a zamluvte si místa** – podle hesla: „kdo dřív přijde, ten dřív mele...“. Učiňte tak prosím co nejdříve na čísle 0124312380 (Teresa). Před filmem se bude podávat káva a něco sladkého na zub. Pozn.: krajané v Kapském Městě si nemusí zoufat, podobná akce bude zopakována v budově Visegrádského domu (bývalého Generálního konzulátu ČR) v Kapském Městě počátkem příštího roku. Krajany z dalších míst Jihoafrické republiky tímto prosíme o pochopení, na jiných místech podobnou akci bohužel uspořádat nemůžeme.

3. Registrace občanů ČR (a to jak nových, tak již registrovaných...)

Krajané, registrujte se na Zastupitelském úřadě, abychom Vám mohli posílat naše Krajanské informace a další hodnotné informace ze ZÚ.

- Víte-li o Vašem kamarádovi, známém, který/á zprávy ze ZÚ nedostává, předejte mu/jí prosím formulář, který je přílohou těchto Krajanských informací. Jsme rádi za každý kontakt od Vás.;
- I Vy stávající, již registrovaní, ozvěte se prosím na ZÚ prostřednictvím přiloženého formuláře, abychom mohli zkontrolovat, že Vaše kontaktní údaje máme v pořádku;

Vaše kontaktní údaje (vyplněný formulář) prosíme zasílejte na e-mailovou adresu pretoria@embassy.mzv.cz nebo poštovní Embassy of the Czech Republic, P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria nebo volejte na 0124312380 (Teresa). Děkujeme Vám.

Výběr zpráv (říjen 2011)

Rusové jsou nejsilnější zahraniční vlastníci českých firem

Rusové jsou nejsilnější zahraniční vlastníci českých podniků, ovládají až 17 tisíc společností působících v Česku. Vyplývá to z průzkumu společnosti Čekia. V držení zahraničních vlastníků je v Česku víc než čtvrtina firem.

Rusové v ČR vlastní například plynovou dodavatelskou společnost Vemex, síť čerpacích stanic Lukoil, vítkovické železářny, banku Volksbank a množství stavebních firem. Na území Ruské federace sídlí každá 20. společnost v Česku.

Na druhé příčce žebříčku nejčastějších zahraničních majitelů se 3,2 procenty figuruje donedávna první Německo, třetí je Ukrajina se třemi procenty.

Podle předsedy představenstva Komory pro hospodářské styky se zeměmi SNS Václava Petříčka si řada ruských firem ověřila, že se v Česku dá podnikat. V současné době se orientace ruských podnikatelů směřuje především na malé a střední podniky.

Na rostoucí vliv Ruska na českou ekonomiku upozorňuje Bezpečnostní informační služba. "Většina ruských byznysů je málo transparentní. Silný energetický byznys, jako je plyn či ropa, může být využíván Kremlem k nátlaku na jiné země," řekl bezpečnostní expert a bývalý šéf vojenské rozvědky Andor Šándor.

Ačkoli jsou Rusové nejčastějším majitelem, nejvíce kapitálu neovládají. Co se týče sumy ovládané ze zahraničí, dominují v ČR podle průzkumu Čekie vlastníci z Nizozemska, kteří drží 200 miliard korun. Obecně pak převažují země označované za daňové ráje. Ruský vliv by se mohl v budoucnu ještě posílit. Jedním ze zájemců o síť čerpacích stanic OMV, která zvažuje odchod z Česka, je ruský Lukoil.

Afghánská válka vzala pátý český život, raněný voják zemřel v nemocnici

Ve vojenské nemocnici v Olomouci zemřel rotmistr Adrian Werner, kterého v červenci postřelili útočníci v Afghánistánu. Válka s Talibanem si tak vyžádala životy už pěti českých vojáků.

Werner byl těžce zraněn 6. července 2011 při napadení představené základny v provincii Vardak. Okamžitě mu byla na místě poskytnuta první pomoc a odborná péče ve zdravotnickém zařízení na základně SHANK a u českého polního chirurgického týmu na základně KAIA v Kábulu.

Druhý den po incidentu byl voják přepraven vojenským speciálem do Ústřední vojenské nemocnice v Praze. V srpnu po dohodě s rodinou pak byl převezen na specializované pracoviště do vojenské nemocnice v Olomouci, kde bohužel svým zraněním podlehl.

Války v Afghánistánu se za deset let jejího trvání zúčastnilo více než 7 tisíc českých vojáků.

1,457 biliónu korun. To je aktuální dluh Česka a nezadržitelně roste

Státní dluh České republiky se od počátku roku do konce září zvýšil o téměř 113 miliard korun na 1,457 biliónu korun. Uvedlo to ministerstvo financí. Na každého Čecha tak připadá dluh přes 138 000 korun. Státní dluh tvoří dluhy centrální vlády a vzniká především hromaděním

schodků státního rozpočtu. Státní dluh je financován pokladničními poukázkami, státními dluhopisy, přímými půjčkami nebo například půjčkami od Evropské investiční banky.

V letošním roce si chce ministerstvo financí půjčit 220 miliard korun, v roce 2012 téměř 219 miliard a v roce 2013 si hodlá půjčit 207 miliard korun. Na zahraničních trzích si chce letos ministerstvo financí půjčit maximálně 40 procent z hrubé výpůjční potřeby vlády, tedy zhruba 88 miliard korun.

Ministerstvo letos rovněž vydalo pilotní emisi státních dluhopisů pro občany. Původní plánovaný objem činil 10 miliard korun. Lidé si nakonec objednali dluhopisy za více než 21 miliard korun.

Neskutečné! Josef Váňa famózním finišem vyhrál poosmé Velkou pardubickou

Vítěz Josef Váňa s koněm Tiumenem (vpravo) dobíhá do cíle, vlevo je druhá dvojice v pořadí - klisna Sixteen s Josefem Bartošem.

Josef Váňa vyhrál poosmé Velkou pardubickou steeplechase. Osmapadesátiletý žokej potřetí za sebou triumfoval s Tiumenem. Po famózním finiši se fenomenální žokej Josef Váňa s desetiletým hnědým valachem Tiumenem radoval z osmého triumfu na Velké pardubické, přestože po kolizi na Taxisově příkopu se propadl na poslední příčku. V cílové rovině porazil o půl délky bělku Sixteen s Josefem Bartošem. Tiumen tak v Pardubicích završil parádní hatrick. Na třetím místě skončil Valldemos s Dušanem Andrésem.

"Bylo to vydržené, ale Tiumen je borec," řekl Váňa v České televizi. Přitom na Taxisově příkopu měli velké problémy a doháněli ztrátu. "To je pravda, ale vidíte, skákal úplně perfektně a hnal jsem ho rozumně, abych ho po té ztrátě neuštvál. Myslím, že jsme dobrá dvojka," řekl Váňa, který brzy oslaví 59. narozeniny.

Tiumen je osmým koněm, který vyhrál Velkou pardubickou potřetí. Nejúspěšnějším je legendární Železník, jediný čtyřnásobný vítěz slavné steeplechase, v sedle pokaždé rovněž s Váňou.

Vědci našli v Česku diamanty. Jsou ale jen mikroskopické

I Česko se může pyšnit tím, že se na jeho území dají najít vzácné diamanty, byť zatím jen v mikroskopických

rozměrech. Objev české geoložky Jany Kotkové se už dostal i na stránky prestižního vědeckého časopisu *Geology*.

"Naprostá euforie," popisuje Kotková svoje pocity, když diamanty ve vzorcích hornin z Českého středohoří objevila. "Vědci jsou schopni hledat věci, které nikoho nezajímají. Diamanty jsou ale všeobecně známé, jejich nalezení je proto snem každého, kdo studuje hlubinné geologické procesy," říká Kotková. Podotýká však, že vyrazit do hor a pátrat po vzácných nerostech by teď bylo zbytečné.

"Diamanty, které jsme našli, jsou mikroskopické. Pro srovnání: můj vlas je tlustý 80 mikrometrů, tři největší objevené diamanty by se do něj vešly vedle sebe," říká docentka Kotková, která působí zároveň v České geologické službě a na Masarykově univerzitě v Brně.

Historicky největší nalezený diamant na světě vážil přes půl kilogramu, což je ve srovnání s tuzemskými nálezy "obr". Kotková ale nevylučuje, že by se i v Česku mohly objevit větší kousky, byť ne půlkilové. České diamanty se totiž netypicky vyskytují "zabalené" v horninách nazvaných granulity.

"Podle zkušeností ze světa je možné v horninách větší exempláře najít. Ale to, že by se u nás otevřelo ložisko, kde by se diamanty těžily, je zatím nepravděpodobné," říká Kotková.

Diamanty se v Česku v minulosti už dvakrát našly, v letech 1869 a 1927 právě v Českém středohoří. První z nich, čtyřmilimetrový diamant, o němž psalo i první číslo známého vědeckého časopisu *Nature*, leží ve sbírkách Národního muzea. Tehdy bylo hodně pochybovačů, panoval názor, že diamant byl dovezený z ciziny a 'náhodně' objevený.

"Teď konečně máme důkaz, že diamanty jsou v Česku původní," říká Kotková. V 60. letech se přitom ve Středohoří prováděl výzkum, ale žádné další diamanty tehdy neobjevil.

Nález navíc také posouvá znalosti o geologickém vývoji Česka. Tuzemské diamanty totiž vznikly za velmi specifických podmínek, za vysokých tlaků a teplot v hloubce asi 150 kilometrů pod zemí.

V létě do Česka přijelo o patnáct procent více zahraničních turistů

Letní sezona byla pro většinu tuzemských podnikatelů v cestovním ruchu velmi úspěšná. Od června do září do země přijelo až o 15 procent více zahraničních turistů než ve stejném období loňského roku, odhaduje společnost *Mag Consulting*.

Více po Česku ale cestovali i místní turisté. Sezónu přesto výrazně ovlivnilo chladné počasí, které pocítili zejména provozovatelé ubytovacích zařízení v blízkosti vodních ploch. Většímu zájmu se na druhou stranu těšila městská turistika, vzrostl zájem i o památky. Meziročně se tak zvýšila návštěvnost památek o více než deset procent.

Za razantní nárůst počtu zahraničních turistů Česko vděčí zvýšenému počtu příjezdů seniorů ze západní Evropy. Tito lidé si letos kvůli nepokojům nedopřáli zimní dovolenou v přímořských letoviscích v Egyptě a okolních arabských státech. Výrazný nárůst příjezdů seniorů nastal již o Velikonocích, vzhledem k chladnějšímu počasí se udržel přes léto a pravděpodobně bude pokračovat i během podzimu.

Ze stejného důvodu, tedy kvůli chladnějšímu létu, zažili propad poptávky po ubytovacích službách majitelé kempů v okolí vodních ploch. Z jejich pohledu byla letošní letní turistická sezona nejhorší za posledních deset let.

Podle *Mag Consultingu* se ale v příštím roce dynamika cestovního ruchu sníží. Současné připravované změny, které chystá vláda, cestovnímu ruchu příliš neprospějí. Navýšení cen na jedné straně, ať již prostřednictvím DPH tak zvyšováním cen energií způsobí tlak na rozpočty domácností. Ty pak nebudou mít dostatek prostředků na výjezdový i domácí cestovní ruch.

Zvýšení sazby daně za ubytovací služby se obává předseda Asociace hotelů a restaurací Václav Stárek. Sazba daně tak bude u ubytování o sedm procent vyšší než v sousedním Německu, které je pro český příjezdový ruch velkým konkurentem.

Zpracovala: Mirka Schullerová

Inzeráty/Oznámení

Monika a David Riesovi hledají kontakt na svého dědečka Emila Riesa,

narozeného 6.4.1944 ve Zlíně, který žije -žil od roku 1970 v Kapském Městě. Moc děkujeme za jakékoliv informace.

Zprávy o něm, nebo jeho rodině posílejte, prosím, na email : evajaneek@seznam.cz

Villa Klara B&B nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu.

Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta.

Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze. (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut)

Pokoje mají WiFi spojení.

Pro více informací navštivte naši webovou stránku

www.villaklara.co.za

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513.

Denně od: 08:00 do 17:00.

At Villa Klara, the customer always comes first.

Pan Jiří Čermák hledá svého bratra Radka Čermáka, narozeného dne 19. 11. 1967 v Kladně, který v roce 1998 odešel do JAR. Pana Jiřího Čermáka lze kontaktovat na adrese: PS 2/B-3, 713 02, Ostrava

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce. Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobile 0824681401, phone 011 4682175, e-mail RadkaHej@gmail.com
Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobile 0824681401, phone 011 4682175, e-mail RadkaHej@gmail.com

Naučte se šít jako profesionálové a oblékejte se podle svých představ.

KURZY ŠITÍ pro začátečníky i pokročilé

Individuální přístup a zdokonalení vašich dovedností jsou u nás zaručeny.

Specializujeme se také na **DESIGN A ZAKÁZKOVÉ ŠITÍ** svatebních šatů; večerních, business a vycházkových oděvů. Najdete nás v Centurion.
VOLEJTE **0834484795 – Petra**

JIHOAFRICKÁ a ČESKÁ MĚSTA

OPAVA

Opava (německy Troppau, polsky Opawa, slezsky Uopawa/Uopava) je bývalé královské a zemské město; od roku 1850 až do roku 1948, poté opět od roku 1990 statutární město. Dnes Opava náleží k Moravskoslezskému kraji. Město leží v Opavské pahorkatině na řece Opavě. Většina území města Opavy leží ve Slezsku, ale 4 jeho části (Kravařov, Suché Lazce, Vlaštovičky a Jaktař) patřily k tzv. moravským enklávám ve Slezsku. Opava byla od roku 1742 do 30. listopadu 1928 hlavním městem Českého Slezska se zemskými úřady. Město Opava má s okolím okolo 70 000 obyvatel, samotné město má s městskými částmi asi 60 000 obyvatel.

Historie

Město Opava náleží ke starým sídelním územím. První svědkové osídlení pocházejí v archeologických nálezech již ze starší doby kamenné. Takřka každé období pravěku zanechalo zde své stopy. Poslední z nich bylo slovanské hradiště v Kylešovicích, jehož obyvatelé náleželi s největší pravděpodobností ke kmeni Holasiců, připomínaném v názvu nedaleké obce Holasovice. Sřředověké osídlení Opavy se konstituovalo patrně ve 12. století v podobě kupecké osady, situované poblíž brodu přes řeku Opavu na obchodní cestě z Moravy do Polska. Tato cesta byla součástí „Jantarové stezky“ spojující Jadran s Baltem. Z roku 1195 pochází také první písemná zpráva o existenci Opavy. Význam a postavení kupecké osady stvrdil městský statut, který získala

někdy kolem roku 1215. Nedlouho poté, v roce 1224, byla vyhotovena listina, která poprvé hovoří o Opavě již jako o městě.

Jádro osídlení se koncentrovalo na křižovatce obchodních cest v areálu Horního náměstí a rozšiřovalo se podél nich do ulice Mezi trhy a západní části Dolního náměstí. Původní opevnění města bylo tvořeno patrně pouze příkopem a zemními valy opatřenými dřevěnou palisádou, později byly vystavěny kamenné hradby přerušené na třech místech městskými branami – Jaktařskou, Ratibořskou a Hradeckou. Kromě již zmíněných dvou náměstí existoval v té době ještě tržní prostor – Dobytčí trh – v místech dnešní Masarykovy ulice. V prostoru Horního náměstí, v místech pozdější Hlásky, vznikl v roce 1327 kupecký dům, nejstarší obchodní centrum města. Ve městě

byla od konce 13. století mincovna, na jejímž místě byl v 80. letech 20. století vybudován moderní hotel Koruna. Opavské Přemyslovce na opavském vévodském trůně vystřídal syn krále Jiřího z Poděbrad, Viktorin, který byl posléze donucen ustoupit nárokům syna uherského krále Matyáše, Jana Korvína. Po smrti Matyášově se však neudržel ani on a Opavské vévodství bylo podřízeno přímo českým králům.

V 16. století byla Opava silně zasažena reformací a většina obyvatel náležela v předbělohorském období k protestantům. Opavští se dostávali do ostrých konfliktů zejména s olomouckými biskupy. Na odpor ze strany protestantů narazilo i udělení opavského vévodství Karlovi z Lichtenštejna císařem Matyášem v roce 1613. Za třicetileté války byla

Opava v roce 1626 bez boje vydána žoldněřům dánského krále, několikrát byla obsazena i Švédy. Velkou pohromu znamenal pro Opavu požár v roce 1689. V roce 1625 byl do Opavy povolán jezuitský řád a o pět let později zde bylo založeno jezuitské gymnázium. Jezuitská kolej ve Sněmovní ulici byla v letech 1711–1723 přestavěna do barokní podoby, po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 připadla stavům. Při gymnáziu bylo v roce 1814 založeno muzeum, dnes Slezské zemské muzeum, nejstarší na území českého státu. Od roku 1853 budova sloužila zemskému sněmu, v současnosti je sídlem Zemského archivu.

Opava zůstala i po ukončení třicetileté války centrem vévodství, samotný význam vévodských pravomocí a tím i význam ústředního města však s postupujícími centralizačními tendencemi habsburské monarchie klesal. Národnostní složení města se postupně měnilo ve prospěch německého obyvatelstva a ve 20. letech 18. století představovali Češi jen asi sedminu obyvatel Opavy.

Porážka Marie Terezie a rozdělení Slezska mezi Prusko a Rakousko vyneslo Opavu do pozice centra rakouského Slezska. Svá sídla si zde vedle úřadů zbudovala řada příslušníků slezské šlechty. Význam Opavy v 19. století podtrhlo i konání tzv. Opavského kongresu neboli také kongresu tzv. Svaté aliance v roce 1820, na němž se sešli evropští panovníci (rakouský císař František I., ruský car Alexandr I. a pruský král Bedřich Vilém III.) a diplomaté.

V oblasti průmyslu vzniklo několik převážně textilních podniků. V roce 1825 byl vybudován pivovar, v polovině 19. století vznikly na Jaktařském předměstí dva cukrovary. Významným impulsem pro rozvoj průmyslu bylo otevření

železničního spojení v rámci Severní dráhy Ferdinandovy v roce 1855. V roce 1883 bylo v Opavě založeno české gymnázium, v roce 1877 Matice opavská. Politická a národnostní situace se vyhrtila po skončení 1. světové války, kdy se Opava v závěru roku 1918 stala hlavním městem provincie Sudetenland. Pokus o revoltu vůči tvořícímu se československému státu skončil obsazením města československými vojenskými oddíly bez boje 18. 12. 1918.

Až do roku 1928 byla Opava hlavním městem československého Slezska. V souvislosti s vytvořením země Moravskoslezské přestalo být město sídlem zemských úřadů. Ve městě stále výrazně převažovalo německé obyvatelstvo, podléhající zejména ve 2. polovině 30. let nacistické ideologii Henleinovy Sudetoněmecké strany, které naprostou většinou přivítalo připojení k nacistickému Německu v roce 1938. Opava se stala hlavním městem jednoho ze tří vládních obvodů v obsazených Sudetech.

Ve 2. světové válce bylo město osvobozeno ve dnech 22.–24. 4. 1945, avšak za velmi těžkých ztrát. Bylo zničeno téměř z jedné třetiny, nepracovala ani jediná továrna. Německé obyvatelstvo bylo odsunuto a město změnilo nejen svůj vzhled, ale i národnostní ráz. Již v říjnu 1945 zahájila činnost stálá profesionální česká scéna Slezského národního divadla v Opavě. V roce 1948 byl v Opavě zřízen Slezský studijní ústav, dnes součást Slezského zemského muzea. V letech 1953–1959 působila ve městě Vyšší škola pedagogická, přenesená pak do Ostravy.

Na Ostrožné ulici, v budově postavené na místě rodného domu Petra Bezruče, byla v roce 1956 otevřena expozice o básnickově životě a díle. Od roku 1958 se na

počet básníka koná každoročně v září kulturní festival Bezručova Opava. V rekonstruovaném objektu bývalého dominikánského kláštera působí od roku 1974 Dům umění, pořádající pravidelně ve svých prostorách umělecké výstavy i další kulturní akce. V roce 1990 zahájila v Opavě první školní rok Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně. Dne 9. 7. 1991 schválila ČNR zřízení Slezské univerzity se sídlem v Opavě.

Slavní rodáci

- o Martin z Opavy († 1279), významný kronikář 13. století (taky zvaný Polonus)
- o Jan z Opavy, písař a iluminátor 14. století
- o Amand Polan z Polansdorfu (1561 - 1610), kalvínský teolog
- o Johann Palisa (1848 – 1925), česko-rakouský astronom
- o Joseph Maria Olbrich (1867 – 1908), česko-rakouský architekt a malíř
- o Petr Bezruč (původním jménem Vladimír Vašek) (1867 – 1958), slezský básník
- o Walter Seidl (1905 – 1937), slezský, německy píšící spisovatel
- o Leo Haas (1901 - 1983), malíř
- o Joy Adamsonová (původním jménem Friederika Viktorie Gessnerová) (1910 - 1980), rakouská přírodovědkyně a spisovatelka
- o Boris Rösner (1951 – 2006), divadelní a filmový herec
- o Bohdan Sláma (* 1967), filmový režisér
- o David Moravec (* 1973), hokejista
- o Josef Böhm (1907 – 1993), český geodet a kartograf

Zpracovala Radka Hejmalová-Millar

Baťův názor na hospodářskou krizi z roku 1932

Příspěvek od pana Martina Slavíka

PŘELOM HOSPODÁŘSKÉ KRIZE?

Nevěřím
v žádné
přelomy samy
od sebe. To,
čemu jsme
zvykli říkat
hospodářská
krize, je jiné
jméno pro
mravní bídu.

Mravní bída je příčina,

hospodářský úpadek je následek. V naší zemi je mnoho lidí, kteří se domnívají, že hospodářský úpadek lze sanovat penězi. Hrozím se důsledku tohoto omylu. V postavení, v němž se nacházíme, nepotřebujeme žádných geniálních obrátů a kombinací. Potřebujeme mravní stanoviska k lidem, k práci a veřejnému majetku. Nepodporovat bankrotáře, nedělat dluhy, nevyhazovat hodnoty za nic, nevydírat pracující.

Tomáš Baťa, 1932

STUDIUM NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V 50.TÝCH LETECH.

Příspěvek od pana Jardy z Pretorie – 3. pokračování

Jako každá vysoká škola v 50.tých letech, měla i naše svého "bezpečnostního referenta". Co vlastně bylo jeho pracovní náplní, to nám nikomu nebylo moc jasné. Ani jeho jméno jsme vlastně neznali, ba ani nás moc nezajímalo. Byl to takový pomenší, starší člověk, s inteligencí (jak se obávám), úměrné jeho postavě. Občas jsme ho potkávali na chodbách, a raději jsme se mu vyhýbali. Od studentů dostal přezdívku "nebezpečný referent". Jednoho dne tento funkcionář zastavil na chodbě jednoho docenta, jehož jméno nechci uvádět - velice slušný člověk, a také jeden z těch, co po velkých prověrkách v r. 1958 byli ze školy vyhozeni, a se kterým jsem se později - už mimo školu - dost seznámil. Tento příběh mi on vypravoval. Referentova otázka zněla: "Pane docente, máte státnici?". Překvapený docent odpověděl: "Samozřejmě že mám!". Na vysvětlenou - "státnice" je státní zkouška s celou parádou. V době před reformou zač. 50.tých let, kdy na všech fakultách se ještě studovalo čtyři roky (kromě medicíny), se konala první "státnice" po dvou letech studia. Po projití této zkoušky mohl student pokračovat ve studiu až do konce čtvrtého roku, kdy musel složit druhou "státnici" a obhájit

diplomovou práci. Pak mohl dostat diplom. Po mém nástupu na vysokou školu byla první "státnice" zrušena a nahrazena průběžnými zkouškami a studium prodlouženo na 5 let. Ale zpět k příběhu. Po docentově kladné odpovědi "nebezpečný referent" pokýval hlavou a řekl: "Tak já to jdu zkontrolovat ještě na jiné katedry!". Mému docentovi jeho odpověď vrtala v hlavě, a tak z kanceláře ihned volal několika kolegům - docentům na jiných katedrách, a doporučil, aby až referent s tou otázkou přijde, odpověděli že státnici nemají! Schválně - co se bude dít! Mezitím referent doputoval na jinou katedru a příslušnému docentovi položil stejnou otázku. Ten už byl telefonem informován, a proto referentovi odpověděl: "No, abych se přiznal - nemám.". A čekal, jaká bude referentova reakce. Ten, viditelně potěšen, odpověděl: "Nevadí, já to zařídím!" a odešel, nechávaje za sebou dost ohromeného docenta. Po chvíli se opět objevil, nesa dva zarámované obrazy Stalina a Gottwalda! Jinými slovy - "státnici" nebo "státníci", resp. "státníky" - všechno jedno, češtino braň se, já mluvím! Na katedře organické chemie přijali jakousi velmi mladou dívku jako pomocnou laborantku. Jednoho dne si ji

zavolaal jeden ze starších asistentů a řekl jí: "Slečno, musím teď na chvíli odejít, ale až se vrátím, budu potřebovat vakuum, tak to, prosím, tady všechno připravte!" a odešel. Laborantka toho o chemii věděla asi tolik, jako já o lidech na Marsu, a slovo "vakuum" slyšela asi po prvé v životě. Začala se tedy vyptávat mladších asistentů, co to vlastně je to "vakuum" a co tedy má udělat. Ti okamžitě pochopili, jaká ohromná příležitost se naskytla k velkolepému vtipu. Jeden z nich odpověděl laborantce: "Slečno, my tady už žádné "vakuum" nemáme, ale já zavolám do skladu, jestli tam něco mají, a nebo obvolám některé katedry, jestli ti ho náhodou nemají. Počkejte zatím u sebe!". Ihned volal na katedru anorganické chemie kolegům, vysvětlil jim situaci a nakonec řekl: "My vám jí tam pošleme, ať máte taky nějakou zábavu.". Po chvíli zavolaal laborantku a řekl jí: "Slečno, ve skladu nic nemají, ale na katedře anorganiky Vám ho dají. Zajděte si tam.". Dívka tedy ťapala z druhého poschodí do přízemí na anorganiku. Když tam

došla, asistenti přikývli, ale zeptali se jí, co si na to přinesla, a do čeho jí to tedy mají dát. To laborantku nenapadlo. Ťapala tedy opět nahoru, a tam jí dali takovou těžkou skleněnou láhev na asi 10 litrů se zabroušenou skleněnou zátkou. Sotva ji, chudák, unesla. Naložila si ji tedy na takový malý vozík a znovu do přízemí. Tam už na ni zase čekali, a když se objevila, najednou se jeden z asistentů dívky zeptal: "Prima slečno, my Vám ho tedy dáme, ale máte na to vůbec povolení? Bez povolení Vám ho nemůžeme vydat!". Laborantka byla překvapena, o nějakém povolení neměla ani potuchy, a tudíž se ptala, kde by ho mohla dostat. Poslali ji tedy k bezpečnostnímu referentovi. Po dost dlouhé chvíli se vrátila a ukazovala potvrzení. Na lístku stálo: "Povoluje se katedře anorganické chemie vydat 10 l (slovy: deset litrů) vakua pro potřeby katedry organické chemie.". Podepsán referent a razítko. Jak to dopadlo s tou laborantkou nevím, ale to "povolení" jsem na vlastní oči viděl! JB

FELIX HOLZMANN JE OPĚT NA SCÉNĚ

Příspěvek od paní Zdeny Šírové

Z Prahy srdečně zdravíme všechny krajany ve vzdálené Africe a bez dlouhého úvodu zasíláme první ohlasy a recenze na zbrusu nové zájezdové divadelní představení s názvem „FELIX HOLZMANN VČERA, DNES A ZÍTRA, které bylo úspěšně odstartováno jihoafrickým hercem Davidem Šírem v České republice.

Recenze a ohlasy na první veřejné vystoupení

Kdo by neznal jednoho z nejoblíbenějších a nejpopulárnějších českých komiků Felixe Holzmannu? Legendární scénky kolují snad ve všech domácnostech dodnes. Za minulé éry jsme je sledovali v televizi, poslouchali nahrávky a celý národ se bavil. V roce 2002, kdy jejich geniální tvůrce odešel z tohoto světa, nám zůstaly jen staré nahrávky a nostalgické vzpomínky na dobu, kdy sály burácely smíchy. Nikdo netušil, že daleko, v Jihoafrické republice, žije mladý rodící se herec, který dokáže nejen znovu uvést v život nestárnoucí scénky, ale i Felixe Holzmannu samotného.

V úterý 13. září 2011 ožil sál sokolovny malebného moravského městečka Rájce-Jestřebí hned dvakrát. Prkna, která znamenají svět, byla odpoledne v zajištění generální zkoušky a tentýž večer se na nich představil zbrusu nový umělecký tým s celovečerním divadelním představením, sestaveným z celoživotního díla legendárního českého komika Felixe Holzmannu (8.7. 1921- 13.9. 2002).

Ztemnělé hlediště utichlo zvědavým očekáváním, nikdo si však nedovedl

dost dobře představit, že by měl opravdu na jeviště přijít skutečný pan Holzmann. Nedůvěra a pochybnosti ustoupily během několika vteřin. Neomylný talent mladého jihoafrického herce mohli diváci na vlastní oči vidět hned v první scénce, kdy vyšel z pozadí na jeviště, začal rozstříkovat lesní vůni a „rušit“ připravovanou diváckou soutěž ve scénce Kvíz. Oblečením, známými gesty i hlasem ztvárnil David Felixe Holzmannu přímo fantastickým způsobem. Nikoho z přítomných už nepochyboval, že je svědkem zcela výjimečného, ojedinělého a naprosto neopakovatelného projektu, živě vracejícího čistý poctivý humor, který dnešním divákům hodně chybí. Všechny scénky, zařazené do celovečerního programu, se před zraky překvapeného publika odehrávaly přesně tak, jak jsou uloženy v srdcích každého pamětníka. Pouze před poslední scénkou „Včera, dnes a zítra“ vstoupil David na jeviště záměrně v civilu. Chystal totiž velmi obtížný kousek, speciální dvojroli. Zahrál Felixe Holzmannu, kupujícího lístek do kina a současně herečku Ivu Janžurovou a její důvěrně známé komediální vystoupení prodavačky vstupenek. Tomuto podání nemohl nikdo v sále odolat a zůstat pasivní. Bylo dokonalé. K závěrečné písni, při

níž herci vzdávají hold a úctu Felixi Holzmannovi, se přidalo i hlediště – zpěvem a hlasitým skandovaným potleskem.

Na veřejnosti je všeobecně známá skutečnost, že předvést komedii, bavit a rozesmát diváka, je pro herce to nejtěžší. Davidovi Šírovi se to v Rájci-Jestřebí povedlo. Scénky „Svačina“, „Rozvod“, „Ukulele“ a všechny ostatní nenechaly nikoho na omylu, že jde o veliký herecký talent. Jako odměnu na jevišti při „děkovačce“ dostal nejen květiny, ale i opravdová, nefalšovaná, doma pečená jablka v županu. Moc mu chutnala. Jedl je prý poprvé.

David měl šťastnou ruku i na vytvoření uměleckého kolektivu. V podání pražských herců Miroslava Reila, výborně ztvárňujícího všechny partnerské role, a mladé profesionální zpěvačky Markéty Zehrerové, která svým krásným hlasem provází a originálně uvádí následující čísla, se zrodilo překvapivě půvabné a příjemné celovečerní představení.

V Rájci-Jestřebí na odpolední veřejnou generální zkoušku se přišlo podívat přes čtyři sta žáků a studentů rájeckých škol. Bezprostřední reakce mládeže, která se po celou dobu dobře bavila a smála, naprosto jasně

přesvědčila, že dílo Felixe Holzmann je zcela nadčasové a dokáže i dnes oslovit jakoukoliv generaci.

Tváře dospělých diváků prozrazovaly nejdříve napjaté očekávání, posléze překvapení, údiv a za malou chvíli naprosté uvolnění, pohodu i radost. Sál se rozléhal spontánní smích, bouřlivý potlesk, pořizovaly se fotografie. Odrasový můstek je za nimi, první LIVE představení s názvem „Včera, dnes a zítra“ je odehráno. Felix Holzmann je opět na scéně.

Přejme celému uměleckému kolektivu jen to nejlepší na všech místech, kam zavítá, úspěšné zvládnutí plánovaného slavnostního „Gala večera“ v Praze. Všichni diváci měli možnost odevzdat do speciálně upraveného a zapečetěného boxu slosovací lístek o 14 denní cestu do Jihoafrické republiky. Box bude otevřen po sté repríze, moc přejeme, aby to byla právě ta výroční – 13. 9. 2012.

Recenzi paní Marie Horáčkové., vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu v Rájci-Jestřebí, upravila pro Krajské informace Zdena Šírová.

Za umělecký tým jenom dodáváme, že všechna zájezdová představení, která se odehrají v právě zahájené divadelní sezóně 2011/12, budou zakódována do jednoročního

vzpomínkového projektu, jež vyvrcholí zmíněným závěrečným gala večerem. Uskuteční se v Praze přesně 13. září 2012, v den desátého výročí úmrtí člověka, kterého celý národ miloval a který všem přinášel jen radost, smích a dobrou náladu.

Do této ojedinělé celoroční akce se zapojují všechna česká a moravská městečka, v nichž se představení odehraje, a symbolicky i česká krajanská komunita v JAR, kterou budeme prostřednictvím Krajských informací pravidelně informovat o dalších reprízách. Budeme uveřejňovat i krátké články o nejhezčích a nejpříjemnějších místech i prostředí, v němž bylo představení odehráno.

Závěrem ještě poznámka o dvou místech, v nichž se představení odehrála

Rájec-Jestřebí rozhodně patří a vždy bude patřit k těm nejmilejším a nejkrásnějším.

Leží v těsné blízkosti Moravského krasu, v Jihomoravském kraji, 5 km severně od Blanska, na řece Svitavě a na železniční trati spojující Blansko a Boskovice. Je označováno jako severní brána Moravského krasu a rozhodně stojí za návštěvu turistům. Žije v něm 3 633 obyvatel, z nichž jsme měli možnost osobně poznat paní Majku, paní Janičku, sličného mladíka Romana, pana správce

sokolovny, pana ředitele Gymnázia, žáky, studenty i spoustu ostatních milých a příjemných lidí, na něž se nezapomíná. Věříme, že najdeme příležitost k pořádání vzájemných recipocitních akcí. Jakékoliv aktivitě, nápadům i návrhům ze strany krajanské komunity se meze nekladou, těšíme se na případnou spolupráci.

Slavkov u Brna

Toto město se svými 6 303 obyvateli nás rozhodně nepřivítalo tak srdečně a hřejivě jako předešlé, ale zkušenost k nezaplacení si herci určitě odvezli. Diváci zůstali po představení sedět na svých místech, po dlouhotrvajícím potlesku se nepohnuli a stále zírali na scénu, jakoby v naprostém tranzu. Skoro to vypadalo, že nevěří tomu, co na vlastní oči sami viděli. Dva malí chlapci, jedenáctiletý Dan Stehlík a sedmiletý Adam Havlíček, jež sledovali představení s Danovou maminkou, přiběhli bezprostředně po závěrečné písničce k jevišti a natahovali ručky s programem k podpisu. David si k nim klekl, kreslil obrázky a srdíčka, v sále se stále nikdo neměl k odchodu.... Úžasné! Pro umělecký kolektiv hřejivý balzám. Závěrečná píseň se opakovala několikrát i s nadšenými klučíky, které herci pozvali k sobě na jeviště.

Zdena Šírová, Praha, září 2011

ETIKETA

Pánský oděv do společnosti. Aby nedošlo k faux pas!

7. kapitola - Chystáte se do společnosti? Na pozvánkách byste měli najít informaci jaký je tzv. předepsaný úbor. Obecně se vám tak definuje typ setkání, na který se můžete do určeného termínu dobře připravit - a nebýt pak zaskočený.

Na pozvánkách se můžete setkat s následujícími úbory nebo doporučeními. Pro dámy platí jen upozornění na dlouhou róbu (Robe longue) - pro plesy, velké večerní akce. K žaketu patří kostým nebo šaty s délkou ke kolenům. Jinak je současná etiketa k „délce sukní“ poměrně liberální: šaty, které jsou favorité posledních sezon, nic nezkažíte - jen pozor na míru vyzývavosti. Móda

Žaket

Hodí se ke slavnostním denním příležitostem: na vlastní svatbu, na státní recepci a oslavy výročí, udělování řádů. V mírné modifikaci se žaket hodí také jako smuteční oděv: má jednořadý přiléhavý kabát, jehož přední díly jsou od pasu dolů zaobleny a zužují se směrem k zadnímu dílu sahajícímu do výše kolen (vlastovčí ocas). Jeden knoflík černého saka zůstává většinou rozepnutý. A jak vznikl unikátní tvar saka? Redingot (v pase přiléhavý plášť), nošený muži ve

pro pány zůstala vězet v konzervativních blocích a ne a ne se z nich dostat. Nabízí se jim vycházkový oblek, tmavý oblek, cut nebo cutaway, tzv. Stresemann, večerní oblek (smoking nebo dinner jacket), malý společenský oblek, cravate noir (black tie), frak (velký společenský) a také záhadný cravate blanche (white tie).

společnosti v 19. století, vypadal poněkud staromódně a navíc nebyly vždy při pohybu příjemné. Zpředu dozadu mu kdosi dal šikmo ustříhnout šosy a na světě byl žaket. Napřed společenský šok, dnes klasika.

- Kalhoty: proužkované, šedočerné
- Vesta: dvouřadá s knoflíky, šalovým límcem, světlešedá barva
- Košile: klasická, podle vlastního uvážení límeček kent nebo tvrdý límeček s ohnutými růžky
- Doplňky: Manžetové knoflíky, barva: jen bílá
- Kravata: světlešedá nebo stříbřitá, také černá (jemně vzorovaná) nebo jemně proužkovaná
- Ponožky nebo podkolenky: černé
- Obuv: klasické boty (černé)
- Pokrývka hlavy: šedý cylindr (potom šedé rukavice)
- Šperk: v kravatě zasunutá jehlice s bílou perlou

Cut/cutaway/morning dress

Stresemann

Malý společenský oblek, Stresemann, vytvořil nový typ účelné politické módy. Obecně se tento společenský oblek hodí pro všechny slavnostní příležitosti během celého dne: oficiální recepce, slavnostní zasedání, slavnostní zahajování provozu, promoce, slavnostní obědy, na koncerty a do divadla.

- Žaketové sako v normální délce, jednořadá, černé
- Kalhoty: černé proužkované (došedá)
- Vesta: šedá (bez límce)
- Košile: klasická s límcem kent, bílá
- Kravata: šedá
- Ponožky: černé (šedé)
- Obuv: klasická (černá)
- Pokrývka hlavy: buřinka (bowler), také „diplomat“ (pánský plstěný klobouk se zvednutým olemovaným okrajem), vždy v černé barvě
- Šperk: v kravatě zasunutá jehlice s perlou

Smoking

Pokud si na pozvánce přečtete ustálenou definici „cravate noir“ nebo „black tie“, obléká si pán smoking - klasický slavnostní černý večerní oblek, kdy klopky saka jsou lesklé (hedvábné nebo saténové). Patří na slavnostní večere, premiéry, plesy a večerní recepce.

- Kalhoty: černé s jedním lesklým širším lampasem podél vnějšího postranního švu, bez záložek
- Košile: klasická smokingová košile (hedvábná) s perleťovými nebo stříbrnými knoflíky
- Doplňky: černý hedvábný motýlek správně (může být i vzorovaný), měl by být vázaný
- Do kapsičky patří bílý kapesník. Lucie Pilipová k výčtu přidává: „Součástí smokingu může být i hedvábná šerpa kolem pasu stejné barvy jako motýlek. Smoking se nikdy nerozepíná, pokud nemáte šerpu. Jiná barva motýlku a šerpy než černá značí určitou extravaganci.“
- Ponožky nebo podkolenky: z hedvábí (černé)
- Obuv: lakované černé boty
- Šperk: nosí se převážně stříbrný, náramkové hodinky s koženým řemínkem, manžetové knoflíky

Dinner jacket

Angličané říkají smokingu dinner jacket, Američané zase tuxedo.

Tropická varianta večerního smokingu je bílé smokingové sako (jednořadá i dvouřadá), které je doplněné černými nebo také tmavošedými smokingovými kalhotami. Dinner jacket se nosí na všechny letní oslavy, na které by si jinak muž oblékal smoking (např. letní plesy).

- Kalhoty: černé nebo tmavošedé smokingové kalhoty
- Doplňky: vesta nebo smokingová šerpa (černá i pestrá) a pestrý motýlek, který by měl být sladěný s barvou saka nebo košile

Frak

Cravate blanche nebo white tie nebo také „velký společenský oblek“ jsou napsány na pozvánce, pokud si společenská příležitost žádá velký společenský oblek. Frak je černý nebo temně modrý, kabátek je vpředu zúžený do pasu, nezapíná se a má dva šosy sahající po kolena. Frak se nosí výhradně večer a není třeba k němu mít černý cylindr. Pokud je chladno, oblékne si pán černý plášť s bílou hedvábnou šálou. Frak s bílou vestou je nádherná klasika: nosí se na divadelní a operní premiéry, plesy či večere, večerní svatební oslavy nebo státní recepce.

- Kalhoty: úzké, s dvěma úzkými proužky (lampasy)
- Vesta: bílé škrobené piké, jednořadá nebo dvouřadá (dvouřadá se považuje za elegantnější), hodně vystřižená, může mít také perleťové knoflíky. Černá vesta se hodí pouze k audienci u panovníka, a to je též jediná možnost, kdy se frak obléká ve dne, nejste-li hudebník z povolání nebo číšník.
- Košile: bílá s vyztuženou náprsenkou, s tuhým límečkem s ohnutými růžky, místo obyčejných knoflíčků perlové (například diamantové)
- Doplnky: Motýlka nejraději ručně vázaného, ovšem bílého (černý náleží číšníkům), hedvábnou bílou šálu, bílé glazé rukavice. Zlaté kapesní hodinky (náramkové alespoň sundat). Na frak se připínají řády v původní velikosti a jako pokrývka hlavy se doporučuje cylindr (klak). Černobílou nádheru klasického oděvu umocňuje bílá šerpa.
- Ponožky: černé hedvábné
- Obuv: černé lakovky

Business attire

Denní pracovní oblek.

Smart casual

Ideální je klubové sako tmavomodré či černé barvy se zlatými knoflíky, případně elegantní svetr s košilí pro méně formální společenské události.

Tipy:

- Společenské oděvy se musí patřičně nosit. Nelze ani pomyslet na uvolnění kravaty (povolení motýlka), rozepnutí knoflíčku na límci u košile, nebo příliš těsný pásek u kalhot nebo vyzutí bot pod stolem!

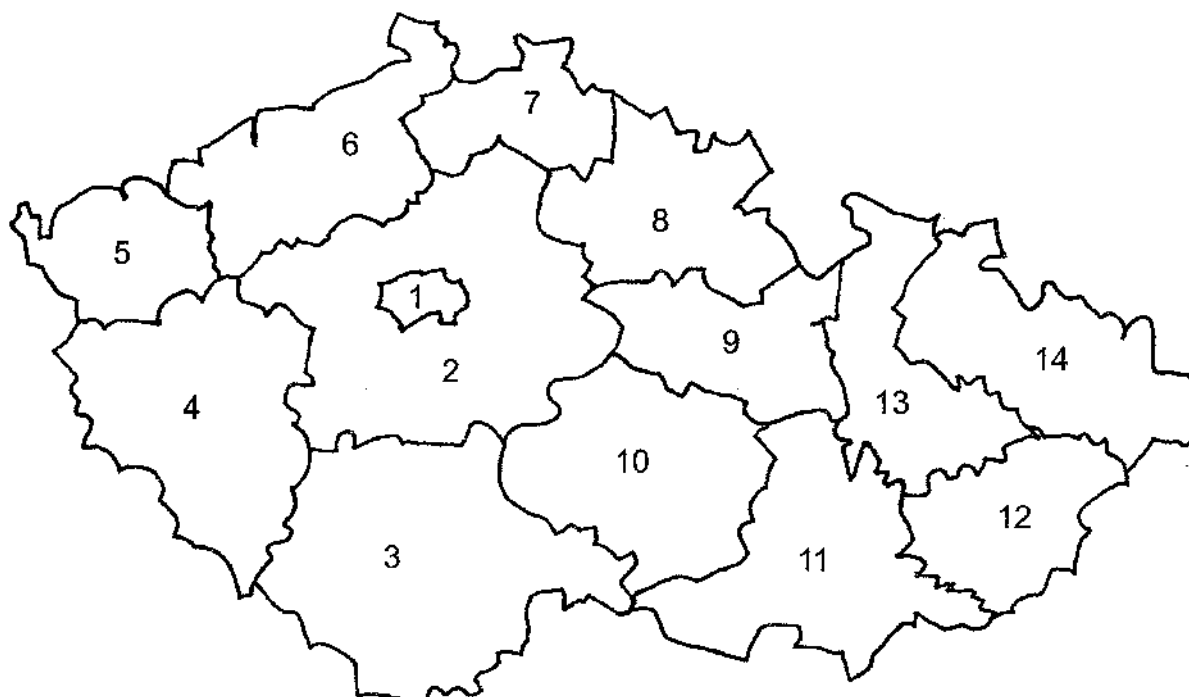
Současná podoba společenského pánského šatníku se definuje takto: Dříve byl nejslavnostnějším oblečením frak (white tie, cravate blanche), který dnes použijete jen na audienci u korunované hlavy a na ples v opeře. Dnes je nejslavnostnějším oděvem smoking (black tie, či americky tuxedo, nebo fr. cravate noir). Když je na pozvánce napsáno black tie nebo smoking, prosím nechoďte v ničem jiném než ve smokingu. Pokud jej nevlastníte, je možné si jej vypůjčit v půjčovně! Pro honosné svatby lze obléci také žaket.

Zpracovala: Mirka Schullerová

Česká republika v číslech a údajích

Přehled krajů České republiky

V roce 1997 bylo na území České republiky vymezeno 14 vyšších územně samosprávných celků – krajů.

1. Pražský kraj - Praha

Tvoří jej hlavní město Praha. Je největším městem státu a důležitou dopravní křižovatkou. Je centrem mezinárodní železniční a letecké dopravy. Je také jednou z největších průmyslových oblastí státu. Nejdůležitější je strojírenský průmysl soustředěný na východě města (Vysočany, Hloubětín, Libeň). Z dalších odvětví má význam potravinářský průmysl. Celostátní význam má průmysl polygrafický.

Praha je sídlem prezidenta, vlády, parlamentu, diplomatických úřadů. Je dále sídlem řady bank, pojišťoven, burzy cenných papírů, obchodních společností a firem. Soustřeďuje se zde mnoho vysokých škol (Karlova univerzita, České vysoké učení technické, atd.). Je hlavním centrem cestovního ruchu v České republice. Historické centrum Prahy bylo zařazeno do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

2. Středočeský kraj

Středočeský kraj leží uprostřed Čech. Velikostí, počtem obcí i obyvatel patří mezi největší Kraje v Česku. Jeho rozloha (11 014 km²) tvoří téměř 14 % území Česka a je cca 1,9 krát větší než je průměrná rozloha kraje v zemi.

Už od středověku se na území kraje těží nerostné suroviny (například stříbro v Kutné Hoře). S rozvojem průmyslu v 19. století se rozvinula i těžba černého uhlí v okolí Kladna, keramických surovin v okolí Rakovníku, žul v povodí řeky Sázavy a Vltavy a hlavně těžba vápenců při dolním toku řeky Berounky. V poválečné době se těžila uranová ruda na Příbramsku.

Území kraje patří k nejdříve osídleným oblastem státu. Převládají zde vesnice a menší města. Řada obyvatel ze Středočeského kraje jezdí do Prahy za prací, kulturou nebo do škol.

Středočeský kraj má důležité postavení v zemědělství. Pěstuje se zde pšenice, cukrovka, ovoce a zelenina, ve výše položených místech brambory, řepka a píce. Nejdůležitější postavení má strojírenský průmysl (výroba automobilů v Mladé Boleslavi), dále průmysl chemický (Kralupy nad Vltavou), průmysl stavebních hmot (Beroun) a potravinářský průmysl. Největším městem kraje je Kladno, dříve centrum metalurgického průmyslu.

Zábava

a. ČEŠTINA

Pokračujeme v psaní S a Z, tentokrát v předponách u sloves.

(Dnešní cvičení bych ráda věnovala své sestře Petře, která si na ta „hrozná S a Z“ často stěžuje. Takže, Sličná Petruško, Vzhůru do toho)

Doplňte S nebo Z případně VZ, VS

Listy se pomalu –nášely k zemi. –míchal bílou barvu s černou. Eva úlekem –bledla. Maminka se –dělala, když viděla ten nepořádek. Tvář se mu –krivila bolestí. Král

–volal své tři syny. Námořník –volal - -rušeným hlasem: „Země na obzoru!“ Indiáni

–měnili zlato za pušky. Po smrti náčelníka se život v osadě –měnil. Nechte ruce

–klesnout podél těla. –lož si pořádně své věci! –valil se jako špalek. Včas –pozoroval blížící se nebezpečí. –mokli jsme

na kůži. –jeli jsme po zasněžených stráních do údolí. Nepozorného chodce –razilo auto. Lyžař se vážně –ranil. Musím –

ředit tu sladkou šťávu. Kluci se –chovali tak dobře, že jsme je nemohli najít. Těším se, až –končí zima.

Středočeský kraj a Praha jsou jediné dva samosprávné kraje, jejichž území je shodné jako u dříve vzniklých územně-správních krajů. Do značné míry se Středočeský kraj kryje s územím někdejšího Pražského kraje existujícího v letech 1949 - 1960. Na rozdíl od ostatních krajů nemá své sídlo umístěno na vlastním území, ale je jím hlavní město Praha, které má status samostatného kraje.

3. Jihočeský kraj

Jihočeský kraj (do 30. května 2001 Budějovický kraj) leží převážně na jihu Čech, ale okolím Dačic zasahuje i na Moravu; České Velenice s okolím (tzv. Vitorazsko) zase až do roku 1920 tvořily součást Dolního Rakouska.

Patří k ekonomicky nejméně rozvinutým krajům. Pro tento kraj jsou typické výše položené oblasti (kolem 400 m n.m.) s četnými rybníky. Na území kraje leží také Šumava a Novohradské vrchy. Krajem protéká řeka Vltava s přítoky Otavou a Lužnicí. Počasí je zde deštivější a chladnější než ve středních Čechách. Třetinu území pokrývají lesy.

Pokud jde o ekonomiku, má celostátní význam rybníkářství se známým chovem ryb (třeboňský kapr). V zemědělství se pěstují hlavně brambory, méně náročné obiloviny, v podhorských oblastech se chová skot. Převládá papírenský a dřevozpracující průmysl. Velké papírny jsou ve Větřní a v Loučovicích. Určitý podíl na zaměstnanosti má i strojírenský a potravinářský průmysl. Největším městem a průmyslovým střediskem jsou České Budějovice (strojírenský a potravinářský průmysl). Z dalších větších měst je třeba jmenovat Tábor, Písek, Strakonice. Po dokončení jaderné elektrárny v Temelíně je tento kraj významný i z hlediska energetického.

Na území kraje se nachází město Český Krumlov, které bylo díky svým památkám zařazeno Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, a patří k nejnavštěvovanějším místům kraje. Dalšími atraktivními místy pro turisty jsou zámek Hluboká, hrady Rožmberk a Jindřichův Hradec, městské památkové rezervace v Písku, Českých Budějovicích a Táboře. Řada turistů míří i k přehradní nádrži Lipno nebo na Šumavu, která se stala národním parkem.

Zpracovala Radka Hejmalová-Millar

Připravila Radka Hejmalová-Millar

b. HÁDANKA

Máte dva džbány, pětilitrový a třílitrový, a neomezený zdroj vody. Dokážete odměřit čtyři litry?

Nápověda

V této hádance není vůbec žádný trik.

Důležitý je rozdíl v objemu nádob.

c. ČESKÉ OSOBNOSTI

Karel Kryl

(12. dubna 1944, Kroměříž – 3. března 1994, Mnichov) byl československý písničkář, básník a grafik, jeden z hlavních představitelů českého protikomunistického protestsongu v letech 1968–1989. Písně si sám psal, v jeho repertoáru byly jak krátké úderné pamfletické písně, tak delší poetické a melancholické skladby. Někdy se mu přezdívá „básník s kytarou“.

Dětství a počátky kariéry

Karel Kryl se narodil v rodině knihtiskařů, která vlastnila tiskárnu v Novém Jičíně, kterou založil už jeho dědeček. Po záboru Sudet v roce 1938 se rodina musela přestěhovat do Kroměříže, kde jeho otec Karel Kryl st. musel tiskárnu obnovit. Jeho matka Marie, rozená Šebestová, pocházela z Frýdku. Kromě Karla měli další dvě děti, dceru Marii (* 1943) a syna Jana (* 1947). Tiskárna byla v roce 1950 komunisty zlikvidována a rodina přestěhována do suterénu neudržovaného domku v Pavlovské ulici (později kapitána Jaroše). Karel Kryl chtěl být zpočátku hrnčířem po pradědečkovi (absolvoval Keramickou školu v Bechyni v letech 1958–1962), posléze se ale rozhodl věnovat hudbě a poezii. Jeho první vydanou písní je Nevidomá dívka, kterou v roce 1968 nahrála skupina The Bluesmen a nazpívala Hana Ulrychová.

Srpen '68 a emigrace

Jeho první deska byla vydána půl roku po invazi sovětských tanků, přičemž titulní písnička Bratříčku, zavírej vrátka vznikla údajně naprosto spontánně v noci 22. srpna 1968, jako okamžitá reakce na vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Jeho písně se hrály zprvu dokonce i v rádiu (Tak vás tu máme bratři z krve Kainovy). V pořadu Čtrnáct na houpačce moderátora a hudebního kritika Jiřího Černého a jeho ženy Miroslavy bylo nasazeno několik jeho písní, uspěla ale až píseň Bratříčku, zavírej vrátka, která se držela v hitparádě několik kol. Později byla zakázána a s ní byl nakonec zrušen i pořad samotný.

Karel Kryl odjel z Československa 9. září 1969 na písničkářský festival v

západoněmeckém hradě Waldecku. Po dvou týdnech se rozhodl podat si žádost o politický azyl a tak v Německu už zůstal. Počátky života v emigraci pro Karla nebyly lehké. Cítil se být osamocený, ztracený v cizí kultuře s cizím jazykem. Naštěstí pro něj se setkal s lidmi, kteří mu poskytli pomoc. V dopise svým rodičům potom napsal: „Žádný strach, ve světě se neztratím. A hlavně klid, nic se neděje. Chleba je tu stejnej jako doma, lidi jsou dobří i zlí jako doma, snad se mi příliš nebude stýskat.“

Ostatní desky (až do roku 1989) vycházely v exilu.

V roce 1973 se oženil se svou první manželkou Evou Sedlářovou, dcerou českých emigrantů. Manželství ale brzy skončilo rozvodem. Kryl k tomu v knize Půlkacíř říká: „To nebyl obyčejný milostný vztah, ale stav duše. Odhodlání a rozhodnutí s někým zestárnout. Proto to pro mě bylo tak bolestné, když to nevyšlo. Na duši mi zůstala jizva jež se nezacelí. Moje žena Eva si našla jiný vztah, rozvedli jsme se.“

Spolupracoval s redakcí Svobodné Evropy, nejprve externě, od roku 1983 pak jako zaměstnanec. Podílel se na sportovních a hudebních pořadech. Psal básně, písně a knihy. Nepožádal o německé občanství, protože by přišel o československé a toho se nevzdal po celý exil.

Návrat do vlasti

Do Československa se Karel Kryl vrátil 30. listopadu 1989, aby se zúčastnil pohřbu své matky (zemřela 24. listopadu). Jelikož na rozdíl od mnoha dalších emigrantů měl Kryl

stále československé státní občanství, nebylo možné odhadnout, jak se zachovají celníci, až se pokusí překročit hranice. Požádal proto o pomoc svého přítele, opata Anastáze Opaska, který mu přes bavorskou vládu sehnal tzv. humanitární vízum. I přesto, že přijel na pohřeb své matky, mluvil později o týdnu zde stráveném jako o nejhezčím týdnu svého života.

Zklamání z polistopadového vývoje

Po krátkém nadšení ze Sametové revoluce Kryl na počátku roku 1990 uveřejňuje kritickou píseň Sametové jaro (album Tekuté písky). Později v kritice polistopadového vývoje pokračuje v albu Monology, písních Demokracie, Kádrují mě (z roku 1988), Strejček Strach a teta Obava (z roku 1981), básni Timur a jeho parta a dalších dílech.

V roce 1993 Karel Kryl poskytuje Miloši Čermákovi velmi rozsáhlý – knižně vydaný – rozhovor Půlkacíř (slovo půlkacíř již dříve Kryl použil v básni Jde jaro do léta). Podle svého vyjádření v Půlkacíři byl hrubě nespokojen se společenskou situací, politickou reprezentací a celkovým směřováním; proto byl rozhodnut v České a Slovenské republice se již nijak neangažovat.

Karel Kryl zemřel náhle a zcela nečekaně na srdeční příhodu dne 3. března 1994 v Mnichově ve věku nedožitých 50 let, když dva dny předtím byl ještě v Praze. Zádušní mši celebroval jeho přítel opat benediktinského kláštera břevnovského Jan Anastáz Opasek v klášterním kostele sv. Markéty v Praze. Vzhledem k omezenému množství vydaných vstupenek pro příbuzné, přátele, novináře a politiky

se mnoho lidí nedostalo dovnitř, přesto se před klášterem sešlo přibližně čtyři tisíce osob. Účast politické reprezentace byla minimální.

Karel Kryl je pochován na Břevnovském hřbitově.

Karel Kryl je držitelem stříbrné pamětní medaile Univerzity Karlovy za přínos pro duchovní rozvoj a morální

podporu národa in memoriam (1994), byl oceněn Cenou Františka Kriegla (1995) a cenou České Grammy (Síň slávy – 1995) a 28. října 1995 mu prezident Václav Havel udělil in memoriam medaili Za zásluhy II. stupně.

24. dubna 1999 byla na budově Keramické školy v Bechyni odhalena jeho busta s pamětní deskou, jako jejímu absolventovi z let 1958 – 1962

V současné době (březen 2009) jsou po něm pojmenovány ulice v Praze – Stodůlkách, Varnsdorfu, Příbrami, Novém Jičíně a Zelenči. [16]

17. ledna 1989 obdržel Karel Kryl v exilu v Los Angeles od Klubu Československé kultury Cenu Jana Zahradníčka za českou poezii Čestná medaile TGM

Zpracovala: Mirka Schullerová

d. RECEPTY

Jogurt není jen zdravá svačinka. Využijte jej i při vaření a pečení

Nakyslý mléčný výrobek si většinou nejraději vychutnáváme k snídani nebo svačině spolu s ovocem či cereáliemi. Proč jej ale nezapojit také do přípravy pokrmů, kterým dodá lehkost i šťavnatost? Vyzkoušejte třeba vláčný ovocný koláč, kotlety v jogurtové marinádě nebo osvěžující orientální nápoj ayran.

Rychlý jogurtový koláč

Na těsto:

- 2 kelímky bílého jogurtu
- 1/2 kelímku cukru
- 2 kelímky polohrubé mouky
- 1/4 kelímku oleje
- 2 vejce
- 1 prášek do pečiva

+ libovolné ovoce

Na drobenku:

- 3 lžíce hrubé mouky
- 2 lžíce cukru krupice
- 2 lžíce másla

1. V míse smícháme cukr, vejce, olej a jogurt. Nakonec přidáme prosátou mouku s práškem do pečiva.
2. Těsto nalijeme do vymazané a vysypané formy a poklademe libovolným ovocem.
3. Navrch posypeme drobenkou, kterou jsme si připravili z hrubé mouky, cukru a másla.
4. Pečeme v předehřáté troubě na 180°C asi 30 minut.

TIP: Pokud použijete jablka, švestky nebo hrušky, zkuste do drobenky přidat ještě lžičku skořice.

Grilované kotlety v jogurtové marinádě

- 4 vepřové kotlety s kostí
- 1 kelímek bílého jogurtu
- 1 lžíce hořčice
- 1 lžíce kečupu
- 1 lžíce sojové omáčky
- kari koření
- grilovací koření

1. Jogurt smícháme s hořčicí, kečupem, sojovou omáčkou a kořením.
2. Kotlety lehce naklepeme a nařízíme, aby se nekroutily. Naložíme je do vzniklé marinády alespoň na dvě hodiny, ale nejlépe přes noc.
3. Kotlety grilujeme z každé strany cca 4 minuty a podáváme se zeleninovým salátem a čerstvým pečivem.

- 1 velký kelímek bílého jogurtu (500 g)
- 2 dcl vody
- 1 dcl mléka
- několik lístků máty
- sůl

1. Jogurt rozmixujeme s mátou a postupně přidáváme vodu a mléko. Osolíme podle chuti.

2. Tento tradiční nápoj je oblíbený zejména v zemích Blízkého Východu a ve Střední Asii. Podává se ke kebabu a dalším masitým pokrmům, ale také ke sladkostem nebo při vítání hostů.

TIP: Pikantnější chuť získáte, když do ayranu přidáte trochu česneku utřeného se solí.

ZAJÍMAVOSTI:

Co možná nevíte o jogurtu...

Jogurt je tradiční fermentovaný výrobek pocházející z oblasti Balkánu. Již v roce 1905 objevil bulharský lékař S. Grigoroff, že původcem přeměny mléka na jogurt jsou mikroorganismy. První z nich pojmenoval *Lactobacillus bulgaricus*. Další bádání však upřesnila, že se na této přeměně podílí ještě *Streptococcus thermophilus*.

Jogurt a některé další zakysané výrobky se řadí mezi tzv. funkční potraviny obsahujících živé probiotické mikroorganismy. Funkční potravina je taková, která kromě základní výživové funkce musí mít ještě vědecky prokázané jednoznačně příznivé účinky na lidský organismus - buď taková potravina přímo příznivě prospívá zdraví, nebo přinejmenším snižuje riziko určitého lidského onemocnění (např. poruchy zažívacího traktu, kardiovaskulární choroby)

Mléko a mléčné výrobky včetně jogurtů jsou kromě jiného významným zdrojem vápníku nezbytného pro tvorbu kostí, zubů a plnění dalších významných fyziologických funkcí. Vápník je v nich zejména vázán na bílkoviny mléka. Platí tedy úměra, že čím vyšší je podíl bílkovin, tím vyšší je obsah vápníku.

Zpracovala: Mirka Schullerová

e. HUMOR

*Soudce k obžalovanému: „Chcete uvést nějaké polehčující okolnosti?“ „Ano, chtěl bych říct, že už jsem byl třikrát trestaný, a vůbec to nepomohlo!“

***Co to jsou domovy důchodců?
Pomsta našich dětí za jesle a
mateřskou školu.**

*Manželský pár je doma a čeká návštěvu. Muž ale stále běhá ve slipech. Žena ho kárá: „Obleč se, za chvíli jsou tady!“ „Ne, to já takhle zůstanu. To aby viděli, jak jsem hubený, protože mi nevaříš!“ Žena: „No to si potom dej dolů i ty slipy, aby viděli, PROČ ti nevařím!“

***Baví se dva čeští miliardáři: „Hele, chápeš, co nám pořád všichni tak**

závidí? Vždyť pijeme staré víno, jíme plesnivý sýr a jezdíme auty bez střechy!“

*Ptá se chlapec maminky: „Proč se maluješ, mami?“ „Abych vypadala hezky,“ vysvětluje maminka. Klučina se zamyslí: „A za jak dlouho to začne účinkovat?“

Zpracovala: Mirka Schullerová

f. KULTURA

Tři mušketýři 3D - The Three Musketeers

Režie: Paul W.S. Anderson

Hrají: Milla Jovovich, Luke Evans, Orlando Bloom

Postavy čtyř hrdinů bez bázně a hany, kteří se bijí ve jméno francouzského krále a snaží se překazit intriky pletichářského kardinála, zrádného vévody z Buckinghamu a dvojité agentky milady de Winter, snad netřeba představovat. Z původní románové epopeje Alexandra Dumase staršího, četných převyprávění i nespočtu filmových převedení je všechny důkladně známe. Paul W. S. Anderson ve své moderní interpretaci ctí realie příběhu a své novodobé ztvárnění hodlá přiblížit výpravnosti původního literárního díla.

Dobrodružný, Akční, Romantický - Německo, Francie, Velká Británie, USA, 2011, 110 min

Zpracovala: Mirka Schullerová

Překvapivá fakta o kostech

Většina lidí považuje zdravé kosti za samozřejmost, dokud si něco nezlomí nebo jim lékař nediodagnostikuje řidnutí kostí. Ale i kosti si zaslouží vaši pozornost a kvalitní výživu. Seznamte se s překvapivými fakty o svých kostech.

Vaše kosti jsou živé

Mohou působit jako skála, ale kosti jsou ve skutečnosti živou tkání, která se neustále sama remodeluje. Proces přestavby, který spočívá v odbourávání a novotvorbě kosti, se nazývá kostní metabolismus. O remodelaci kostí se starají zejména dva typy buněk - osteoblasty a osteoklasty.

Zjednodušeně: osteoklasty kost odbourávají a osteoblasty ji zase tvoří. V dětství a dospívání převládá novotvorba nad odbouráváním a později, zhruba po třicátém roce věku se situace obrací a převládá odbourávání nad novotvorbou. Proto se kosti po zlomenině rychleji regenerují v mládí, v pozdějším věku už mohou nastat komplikace a doba hojení je pomalejší.

Hodnoty kostní hmoty jsou však ovlivněny i dalšími faktory, jsou to špatné stravovací návyky, nízká fyzická aktivita, kouření, pití alkoholu a hormonální situace. Špatně fungující a nevyvážená kostní přestavba může vést k mnoha zdravotním problémům, jako je třeba osteoporóza.

Šetřete si na horší časy

Sportování, posilování, běhání nebo téměř každá fyzická činnost, která rozpožhuje vaše svaly, pomáhá kostem uvolnit více minerálů a tím je posiluje a zahuštuje. Jelikož hustota kostí je na vrcholu okolo třicátého roku života a poté začíná klesat, čím více hmoty si vystavíte v mládí, tím více budete mít později v životě na útratu.

Ženy bez menstruace mohou mít problém

Alespoň tedy, co se týče kostí. Mladým ženám, které přestanou pravidelně menstruat, hrozí prudký pokles hormonů, který imituje přechod. Řídnutím kostí a osteoporózou jsou postiženy především ženy nad padesát let, kterým chybí estrogeny a podobný stav nastane i u mladých žen, které z nějakého důvodu - často kvůli anorexii - přestanou menstruat.

Kosti fungují jako zásobárna minerálů

Pokud potřebujete extra vápník (třeba kvůli kojení), tělo ho uvolní z kostí v procesu, který prospěje dítěti a neublíží matce (kostra dospělého člověka ukrývá asi 1000 gramů vápníků). Jediným problémem je, že toxické látky, jako olovo nebo rtuť, se někdy mohou také usadit v kostní zásobárně.

Kost je hlavní zásobárnou nejen vápníku a fosfátů, ale uskládá po dlouhou dobu i další látky, jako jsou těžké kovy v nízkých hodnotách. Nicméně je velmi nepravděpodobné, že by to, co naše kosti uskladňují, ať už špatné nebo dobré, někdy vyšlo ven ve velkém množství a způsobilo zdravotní problém.

Kostem škodí alkohol

Příliš mnoho alkoholu může poškodit nejen vaše játra, mozek a další části těla, ale také ublížit vašim kostem. Pijáci mají totiž sklon k řidnutí kostí a k onemocnění, které se nazývá osteopenie.

Toto onemocnění kostí je označováno za předstupeň osteoporózy. Podle Světové zdravotnické organizace je za osteopenii považován pokles kostní hustoty o 10 až 25 %, pokles o 25 % a více je již považován za osteoporózu.

Kila navíc mohou kostem pomáhat

I když to může znít nepravděpodobně, mírná nadváha, která je špatná pro celkové zdraví v mnoha jiných směrech, může kosti ve skutečnosti posilovat. Výzkumy zabývající se tímto tématem se však ve svých výsledcích často odlišují.

Vědci, kteří podporují tuto teorii, to vysvětlují tím, že stejně jako cvičení a pohybování svalů může pomáhat k silnějším kostem, mohou kosti reagovat na nadváhu uvolněním většího množství kostních minerálů, aby nadměrnou váhu podpořily. Záleží však na tom, kde se vám tuk ukládá, pokud totiž přiberete na břicho, naopak podpoříte riziko řidnutí kostí.

Není tuk jako tuk a břišní pneumatika může vašim kostem ublížit více než tuk na stehnech. Výzkumy totiž ukazují, že ženám před přechodem, které mají hodně tuku kolem břicha, hrozí zvýšené riziko osteoporózy. Podle odborníků je totiž břišní tuk odlišný od tuku na vašich stehnech nebo pozadí. Břišní tuk produkuje všechny typy hormonů, které zvyšují záněty v těle a jako výsledek zánětu hrozí zvýšené řidnutí kostí.

Špatné kosti odhalí i váš zubař

Řídnutí kostí může zaútočit kdekoli v těle a samozřejmě ani vaše čelist není imunní. Pokud se vaše čelistní kost zhoršuje nebo řídne, může to vyústit ve ztrátu zubů, ustupující dásně nebo i zubní protézu.

Podle National Institute of Arthritis and Musculoskeletal and Skin Diseases zubaři mohou osteoporózu odhalit běžným rentgenem a výsledováním ostatních zdravotních problémů, které jsou s osteoporózou spojeny.

Opatrně s vápníkovými doplňky

Vápník je mnohem lepší přijímat v běžné stravě než v podobě doplňků.

Vitaminové pilulky byly totiž v některých výzkumech spojeny s ledvinovými kameny a další studie ukazují, že u starších osob, které užívají vápník, je riziko infarktu vyšší než u osob, které ho neužívají.

Zlomenina kyčle je častější než rakovina

Ačkoli rakovina prsu a jiné druhy rakoviny jsou pro většinu žen strašákem číslo jedna, zlomeniny spojené s osteoporózou jsou u žen častější než riziko rakoviny prsu, vaječníků a dělohy dohromady.

Zlomená kyčel, která nejčastěji hrozí lidem starším 65 let, přitom může změnit nebo i ohrozit život a může vyžadovat operaci a dlouhou pooperační dobu. Někteří pacienti se dokonce nikdy úplně ze zlomeniny kyčle nevyléčí a chodí o berlích, pomocí chodítka nebo skončí na vozíku.

Zlomeniny neposilují kosti

Známé rčení: "co tě nezabije, to tě posílí" neplatí u zlomených kostí. Když si zlomíte kost, nebude silnější než před nehodou, ale to neznamená, že zlomené zápěstí nebude po uzdravení v pořádku.

Etnická příslušnost ovlivňuje sílu kostí

Ačkoli se osteoporóza nevyhýbá žádnému etniku, vyšší riziko hrozí bělochům a asiátům, zatímco u černochů a hispánců je riziko řídnutí kostí obecně nižší.

Zpracovala: Mirka Schullerová

Správná řešení:

Čeština:

Listy se pomalu snášely k zemi. Smíchal bílou barvu s černou. Eva úlekem zbledla. Maminka se zděsila, když viděla ten nepořádek. Tvář se mu zkřivila bolestí. Král svolal své tři syny. Námořník zvolal vzrušeným hlasem: „Země na obzoru!“ Indiáni směnili zlato za pušky. Po smrti náčelníka se život v osadě změnil. Nechte ruce sklesnout podél těla. Slož si pořádně své věci! Svalil se jako špalek. Včas zpozoroval blížící se nebezpečí. Zmokli jsme na kůži. Sjeli jsme po zasněžených stráních do údolí. Nepozorného chodce srazilo auto. Lyžař se vážně zranil. Musím zředit tu sladkou šťávu. Kluci se schovali tak dobře, že jsme je nemohli najít. Těším se, až skončí zima.

Hádanka:

Naplnit třílitrový džbán, přelít do pětilitrového.

Znovu naplnit třílitrový, dolít z něj pětilitrový. Protože v něm už 3 litry byly, tak nám v třílitrovém zbude jeden litr.

Vylijeme pětilitrový, nalijeme do něj odměřený litr a přidáme další tři...

Existují i jiná řešení.

- naplním 5litrový
- z něj naplním 3litrový (zbudou 2 litry)
- 3litrový vyleju
- naleju zbylé 2 litry do 3litrového
- naplním 5litrový
- doleju z něj 3litrový (v něm je místo na 1 litr)
- zbyly mi 4 litry

Registrační formulář

Jméno a příjmení	
Fyzická adresa	
Poštovní adresa	
PSC (Postal Code)	
Telefon domů	
Telefon do práce	
Mobilní telefon	
Fax	
e-mail	
Zasílat Krajanské informace?	Ano / Ne
Zasílat Informace o akcích ambasády?	Ano / Ne